

Instruktion for såning af forsøg med landmandssåmaskine

Michael Erlang-Nielsen^a

^a Teknologisk Institut

Generelt

- Ved såning med landmandenssåmaskine skal alle parceller afsættes. Parcellerne afsættes lettest efter midtmarkering. Se [Instruktion for anlæg af forsøg](#). Ved småparcelteknik afsættes bruttoarealet.
- Arealet skal være opharvet til et godt såbed.
- Udsædsmængden skal beregnes ud fra planter pr. m². Ved sortsforsøg anvendes udleveret såtabel.
- I forsøg med forskellige udsædsmængder eller plantetal skal alle led altid indsås.

Indsåning af landmandens såmaskine

- Før start på indsåning kendes det ønskede plantetal pr. m² eller den mængde udsæd der skal ud-sås (kg/ha). Dette vil fremgå af forsøgsplanen. Endvidere er det oplyst, hvilken Tusindkornsvægt (TKV) udsæden har, samt spireprocent for udsæden. Det ønskede plantetal pr. ha kan omregnes til kg udsæd/ha. Til denne beregning anvendes formlen:

$$\text{Udsædsmængde} = \frac{\text{Plantetal (m}^2\text{)} \times \text{TKV}}{\text{Spireevne (\%)}}$$

Tablet 1 Eksempel på udregning af udsædsmængde

Ønsket plantetal/m ²	TKV	Spirepct.	Kg/ ha
100	54	91	59,3
350	47	95	173,2

- Såmaskine indsås til det ønskede plantetal ved hjælp af en drejoprøve. Første indstilling af såmaskinen sker efter vejledning til såmaskinen eller efter skøn. Derefter fyldes udsæd i såmaskinen, og der udføres en drejoprøve (1. indsåning). I vejledningen til såmaskinen står der, hvor mange omdrejninger der skal til for at indså f.eks. 2,5 m bred såmaskine. Det kan eksempelvis være 89 omdrejninger ved indsåning til 1/20 ha. Man kan indså til 1/100 ha, hvis man anvender en egnet vægt. Omregning fra 1/20 ha til 1/100 ha: svarer til $89/5 = 17,8$ omdrejninger. Udsæden vejes.
- Ved afvigelse fra den ønskede udsædsmængde indstilles gearet ud fra vejledningen, og der udføres en ny indsåning (drejoprøve), indtil man opnår den udsædsmængde, som skal anvendes i forsøget.

- I forsøg med udsædsmængder/ plantetal indtastes den faktisk udsåede udsædsmængde i PC-Markforsøg under forsøgsbehandlinger. Dette gælder også, hvis der er væsentlig forskel mellem den udsåede mængde og den mængde, der fremgår af forsøgsplanen.
- Til de forsøg hvor Teknologisk Institut leverer udsæden, sendes såtabellen sammen med udsæden. Eksempel på såtabel ses nedenfor.
- I kolonnen "Indstilling ved anvendelse af såtabel" er udsædsmængden beregnet i forhold til led 1 efter en drejeprøve udført af Teknologisk Institut. Denne kan benyttes ved anvendelse af almindelige såmaskine, således at man kan nøjes med indsåning for led 1. I forsøg med ens plantetal i hele forsøget behøver man ikke at korrigere udsædsmængden for spring i såmaskinens gear.

TABEL 2 Eksempel på såtabel.

Lednr.	Sort	Plantetal (planter/m ²)	TKV (g)	Spirepct. (%)	Udsædsmængde (kg/ha)
1	Sortsblanding*	350	51	95	188
2	Elixer	350	40	93	151
3	KWS Cleveland	350	55	95	203
4	Hereford	350	51	95	188
5	Jensen	350	49	95	181
6	Torp	350	48	95	177

Husk ved såning

- Sådybden skal være korrekt og ensartet.
- Ledplaceringen kontrolleres omhyggeligt.
- Frakoble eventuelle automatiske lukkere til kørespor.
- Undersøge om alle udløb giver frø/korn ved at dreje på hjul eller håndsving.
- Udløse pal, der holder såskærene oppe, når maskinen parkeres.
- Fjerne eventuelle indlægssedler i poserne, inden kornet hældes i såmaskinen.
- Sætte såmaskinen i jorden ca. 2-3 m før parcellen.
- Kontrollér, at der sås med alle såtude.

Såning af almindelige rækkeforsøg

- Efter indsåningen fyldes såmaskinen med aktuel udsæd til led 1, og alle parceller med led 1 sås, hvorefter såmaskinen tømmes grundigt, og indstillingen ændres, så den passer til led 2. Derefter fyldes såmaskinen med aktuel udsæd til led 2, og alle led 2 sås, og så fremdeles til hele forsøget er sået.
- Såning af smallere parceller end såmaskinens arbejdsbredde kan foretages ved lukning af udløbene i siderne, indtil der er opnået den ønskede såbredde. Såmaskinens hjul og de aflukkede såskær går i parcellen ved siden af. Det betyder ikke noget under gode og tørre såforhold.
- Luk altid samme antal udløb i hver side. Husk at måle parcellbredden på såskærene.

Straks efter etablering

Når sidste parcel er sået, så gøres følgende:

- Første forsøgsparell i første gentagelse markeres med forsøgslabel.
- Sådatoen noteres.
- Eventuelle såfejl registreres på skitsen. Såfejl registreres også i PC-Markforsøg enten ved at ombytte parcellerne eller markere parcellen "Fejl" og der skrives et notat herom.